

תפ"ח (באר שבע) 54935-07-13 - מדינת ישראל נ' אסף לביא

תפ"ח (באר-שבע) 54935-07-13 - מדינת ישראל נ' אסף לביא ואח' מחוזי באר-שבע

תפ"ח (באר-שבע) 54935-07-13

תפ"ח (באר-שבע) 55070-07-13

מדינת ישראל

ע"י עו"ד עינת בלנרו מפמ"ד

נגד

1. אסף לביא

ע"י ב"כ עו"ד זוהר ארבל

ניסים כהן

ע"י ב"כ עו"ד ליאה פלוס ואורי ארבל

מיכאל שמעון

ע"י ב"כ עו"ד דורין מנו ושני דרי

מרדכי יהודה דיין

ע"י עו"ד חן בן חיים

בית המשפט המחוזי בבאר-שבע

[15.07.2014]

בפני: כב' השופט ברוך אזולאי - אב"ד

כב' השופט נתן זלוצ'ובר

כב' השופטת יעל רז-לוי

גזר דין

1. הנאשמים 1, 2, 3 ו-4 הורשעו על פי הודאתם, בעובדות כתב אישום מתוקן, לאחר הסדר טיעון, בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה ועבירות נשק, עבירות בניגוד לסעיפים 329(א)(1)+(2) ו-144 (א) לחוק העונשין התשל"ז-1977.
2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, במועד שאינו ידוע למאשימה, לפני יום 01.07.13, נדברו הנאשמים, לפגוע ולגרום חבלה בכוונה מחמירה לקורבן. לשם כך, הצטיידו בכיסויי פנים, בכפפות ובנשק מסוג M-4 קצר ובתחמושת תואמת. הנאשמים הטמינו את הנשק בבור שחפרו במטע זיתים, כ-200 מטרים צפונית לצומת גבעתי. ביום 01.07.13 הגיעו הנאשמים למלון באשדוד על מנת להיערך לביצוע זממם למחרת.

ביום 02.07.13 בשעה 07:45 יצאו הנאשמים מהמלון. בשעה 09:45 נערכו הנאשמים במארב בצומת גבעתי. יובהר, כי לשאלת בית המשפט בנוגע לכוונת הכתוב: "נערכו הנאשמים", הצהירה התביעה בעמ' 26 לפרוטוקול מיום 24/6/14: "אני מאשרת שהאמור בסעיף 6 ש'נערכו הנאשמים במארב' מתייחס לאחריות המשותפת מכח ביצוע בצוותא, כאשר נאשם 1 לא היה פיזית במקום וחלקם של כל אחד מהנאשמים מופיע באופן פרטני ביתר עובדות כתב האישום."

נאשם 4 המתין לבואו של הקורבן במטע זיתים הנמצא מצפון לצומת גבעתי, כשהוא רעול פנים, עוטה כפפות ומצויד ברובה ה-M-4, לאחר שהוציאו מהבור בו הוטמן מבעוד מועד. במרחק של כ-50 מטרים, המתין נאשם 3 כשהוא רעול פנים, עוטה כפפות ורוכב על קטנוע שנגנב בתאריך 20.07.12. נאשם 2 המתין במרחק של 200 מטרים מהמקום ברכב מאזדה.

בסמוך לשעה 09:45 הגיעו לצומת גבעתי הקורבן, גילי שאלתיאל ודניס וטקביץ ברכב סקודה בו נהג הקורבן. רכב הסקודה עצר בצומת, כשהוא השני ברמזור בפנייה שמאלה. נאשם 4 המתין עד שהאור ברמזור התחלף לירוק, הרכב הראשון עבר, וכשהקורבן נכנס לצומת, במהלך פנייתו שמאלה, הגיח נאשם 4 ממקום מסתורו וירה לפחות 25 כדורים מנשק ה-M-4 לעבר רכב הסקודה, מתוך כוונה לפגוע בקורבן ולהטיל בו מום או נכות או לגרום לו חבלה חמורה. הירי פגע בחלקו הקדמי ובחלקו הימני של רכב הסקודה והשמשה הקדמית נופצה. כתוצאה מהירי, נפגעו שלושת יושבי הרכב, אך הקורבן הצליח להשתלט על רכבו ונמלט מהמקום.

מיד לאחר הירי, נמלט נאשם 4 בריצה צפונה ועלה על הקטנוע שבו המתין לו נאשם 3. השניים נסעו במהירות בשטח והגיעו למקום בו המתין להם נאשם 2 ברכב המאזדה, וכולם יחד נמלטו מהמקום.

בעת הירי, עברו בצומת שוטרים שהבחינו בירי ובהימלטות של הנאשמים 3 ו-4. השוטרים עקבו אחרי רכב המאזדה. בשלב מסוים, הבחינו הנאשמים 2, 3, ו-4, כי השוטרים עוקבים אחריהם והחלו להימלט בנסיעה מהירה מהשוטרים עד למושב שדה עוזיהו, שם נטשו את רכב המאזדה ונמלטו רגלית למושב סמוך. בסמוך לשעה 11:00 הגיע אדם שזהותו אינה ידועה, אסף את הנאשמים 2, 3 ו-4 ברכב והארבעה נמלטו מהמקום.

לאחר האירוע, הגיעו הנאשמים למלון בטבריה על מנת להימלט מהשוטרים שחיפשו אחריהם. בנוסף, שוחחו הנאשמים עם קרוביהם וניסו לברר האם השוטרים מחפשים אחריהם. נאשם 4 ביקש מנאשם 3 לשבור את כרטיס הסיים בטלפון שלו בכדי למנוע את איתורם על ידי המשטרה. נאשמים 2 ו-3 ביקשו מנאשם 4 שיסגור את הטלפון שלו ויזרוק אותו מהחלון, בכדי למנוע את איתורם על ידי המשטרה. נאשם 3 זרק את מכשיר הטלפון שלו מחלון חדר המלון בו שהו.

בתאריך 04.07.13 עזבו הנאשמים 2, 3 ו-4 את המלון מאחר וחשדו, כי המשטרה עלתה על עקבותיהם ונסעו לקבר רשב"י שבמירון, שם נעצרו על ידי המשטרה.

כתוצאה ממעשי הנאשמים נגרמו לנוסעי רכב הסקודה חבלות חמורות, לקורבן נגרם פצע ירי ברגלו, גילי שאלתיאל נפצע על ידי רסיסים בפניו, בבית החזה ובזרוע שמאל, בנוסף נגרם לו שבר פתוח בברך שמאל. דניס וטקביץ נפצע בראשו, בזרוע ימין, בחזהו הימני ובכף ידו הימנית.

תסקיר שירות המבחן - נאשם 2

3. מתסקיר בנוגע לנאשם 2 עולה, כי הנאשם בן 24 ורווק. הוא נולד למשפחה קשת יום בצלו של אב מכור לסמים שניהל אורח חיים עברייני וריצה מאסרים ממושכים, האב חולה בסרטן. לדברי הנאשם, הוריו התגרשו כשהיה בן 5 ומשפחתו התמודדה עם מצב כלכלי קשה. בגיל 15 החל לעבוד על מנת לעזור בפרנסת המשפחה, והזניח את הלימודים. בגיל 16 החל להסתובב עם חברה שולית והיה מעורב בפלילים. הוא סיים 10 שנות לימוד ולא התגייס לצבא.
- קצינת המבחן התרשמה, כי הנאשם הביע עמדה מצמצמת באשר למעורבותו בפלילים ובחר שלא להעמיק בפרטי העבירה ותוצאותיה. הנאשם מייחס את התנהגותו לגורמים חיצוניים ולנסיבות חייו שאינן תלויות בו. עוד התרשמה, כי מעורבותו בעבירה הנידונה מעידה על קשרים עם חברה עבריינית במידה רבה יותר ממה שהוא מתאר. הנאשם לא לקח אחריות על מעשיו ולא הביע אמפתיה לקורבנות העבירה. קצינת המבחן ציינה, כי הבעת החרטה שהביע בפניה אינה מבטאת תחושות שנובעות מתהליך ביקורת ערכית ומוסרית וכי הנאשם אינו בשל להפיק תועלת מהליך טיפולי ויש סיכון להישנות התנהגותו בעתיד. לפיכך המליצה על ענישה מוחשית.
- תסקיר שירות המבחן - נאשם 4
4. הנאשם בן 22, רווק. מגיל צעיר לקח על עצמו את הטיפול והסיוע הכלכלי להוריו. אביו, נכה עקב אירוע מוחי, מחלת האפילפסיה ומחלות אחרות. אמו, נכה ובעלת פיגור שכלי, אפילפסיה וריבוי מחלות אחרות. בשנת 2010 גויס לשירות סדיר ושירת כלוחם. החלטתו להתגייס עוררה התנגדות מצד הוריו שנאלצו להישאר לבד. בשירות השלים 12 שנות לימוד וציין שהרגיש סיפוק מהשירות הצבאי. כאשר השתחרר, התקשה למצוא את עצמו מחוץ למסגרת הצבאית.
- לנאשם אין עבר פלילי. הנאשם לקח אחריות על ביצוע העבירות הנוכחיות, הביע חרטה, בושה, אכזבה וכעס על עצמו, כי הסתבך בפלילים, פגע באנשים והרס לעצמו את הדימוי העצמי החיובי שאימץ בהיותו חייל קרבי. הנאשם אמר שחבריו ביקשו ממנו לסייע להם לפגוע במתלונן, על מנת לסגור חובות על רקע של כבוד, ומכיוון שהם עזרו לו בטיפול בהוריו במהלך שירותו הצבאי, הרגיש חייב להחזיר להם טובה.
- קצינת המבחן התרשמה, כי הבסיס לביצוע העבירות אינו אלימות מושרשת אלא קשיים חברתיים וקשיים בהצבת גבולות. להערכתה קיימת רמת סיכון בינונית להישנות התנהגות פורצת גבולות. קצינת המבחן ציינה, כי מדובר בבחור עם מסוגלות להגיע לתובנות אודות התנהגותו, בעל רמת מודעות גבוהה למצבו, לוקח אחריות על ביצוע העבירות ומבטא שאיפה לנהל אורח חיים תקין ומוטיבציה להשתלב בהליך טיפולי. יחד עם זאת, לאור חומרת העבירות היא המליצה על ענישה מוחשית של מאסר בפועל.
- הראיות והטיעונים לעונש המאשימה
5. ב"כ המאשימה הגישה את הרישום הפלילי של נאשמים 1, 2 ו-3 וציינה, כי לנאשם 4 אין עבר פלילי. מגיליון ההרשעות של נאשם 1 עולה, כי לנאשם הרשעות קודמות בשני תיקי בית משפט, בגין סיוע להגרלות והימורים אסורים, תקיפת עובד ציבור, איומים ותקיפה. הנאשם אף ריצה עונש מאסר בעבודות שירות לתקופה של 75 ימים. העבירה האחרונה שביצע הנאשם, היא משנת 2007.

מגיליון ההרשעות של נאשם 2 עולה, כי לנאשם הרשעות קודמות בשני תיקי בית משפט, בגין איומים והחזקת סכין למטרה לא כשרה. בנוסף, לנאשם הרשעה של בית דין צבאי, בגין העדר מן השרות שלא ברשות העבירה האחרונה שביצע הנאשם היא משנת 2009.

מגיליון ההרשעות של נאשם 3 עולה, כי לנאשם הרשעות קודמות בארבעה תיקי בית משפט, מתוכם שלושה בבית משפט לנוער. הנאשם הורשע, בין היתר, בעבירות של הפרת הוראה חוקית, שבל"ר, החזקת סכין למטרה לא כשרה, תקיפה הגורמת חבלה של ממש, סחיטה באיומים, דרישה באיומים של רכוש, תקיפה כדי לגנוב. הנאשם ריצה מספר מאסרים. העבירה האחרונה שביצע הנאשם, היא משנת 2012.

6. ב"כ המאשימה טענה בטיעוניה לעונש, כי הנאשמים תכננו בקפידה את ביצוע העבירות, ערכו הכנות והצטיידו בציד מתאים לשם כך, כאשר לכל אחד מהם היה תפקיד מוגדר, שתרומתו לביצוע התוכנית העבריינית- מכרעת. ליבו של האירוע הוא ירי של 25 כדורים שנורו על ידי נאשם 4, מנשק אוטומטי, בשעת בוקר, בצומת סואן, שעה שנהגי כלי רכב תמימים עושים דרכם למחוז חפצם. כתוצאה ממעשיהם של הנאשמים נחבלו האנשים שהיו ברכב עם הקורבן והאירוע היה עלול להסתיים בצורה חמורה יותר.

הנאשמים פגעו בערך החשוב של שלמות גופם של יושבי הרכב, שעה שפתחו בירי פרוץ לעברם ובנס לא קיפדו את חייהם באירוע.

הנאשמים פגעו גם בביטחון הציבור והפרט וביצעו את מעשיהם מבלי להביא בחשבון את הפגיעה האפשרית של העוברים והשבים שנקלעו לאירוע של "פיגוע פלילי", בצומת מרכזי, בשעת בוקר. לאור האמור, טענה ב"כ המאשימה, כי מתחם העונש ההולם עבור ביצוע העבירות בהן הורשעו הנאשמים הוא 13-17 שנות מאסר בפועל. לטענתה, אין מקום לערוך אבחנה בין הנאשמים ביחס לחלקם בביצוע העבירה ויש לקבוע את העונש ההולם לכל אחד מהם, בתוך המתחם, בהתחשב בנסיבותיו האישיות וביתר השיקולים שיש לשקול. ב"כ המאשימה ציינה, כי לנאשמים 1,2 ו-3 עבר פלילי ולנאשם 4 אין עבר פלילי. היא התייחסה לתסקיר שירות המבחן של נאשם 2 וציינה, כי הוא מדבר בעד עצמו ודי לציין ששירות המבחן נמנע מהמלצה טיפולית ולא רואה אופק לשינוי או טיפול. באשר לתסקירו של נאשם 4 טענה ב"כ המאשימה, כי הנאשם הרחיק את עצמו מאחריות לביצוע העבירות ותלה את ביצוען בסיבות שונות. כמו כן, הדגישה כי שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית כלפיו והמליץ על עונש מאסר לריצוי בפועל, נוכח חומרת העבירות.

ב"כ המאשימה הוסיפה, כי דווקא בשל העובדה שנאשם 4 שירת כלוחם בצבא ומדובר באדם עם יכולות, היה מצופה ממנו שידע את הסכנות, ההשלכות והמסוכנות שבמעשיו.

עוד טענה ב"כ המאשימה, כי אינטרס הרתעת הרבים מחייב להירתם למלחמה בתופעת האלימות ולהעביר מסר מרתיע לגבי ההשלכות שיש למעשים אלו על עושיהם.

לאור האמור, ביקשה ב"כ המאשימה להשית על הנאשמים מאסר בפועל ומאסר על תנאי ארוך ומרתיע ופיצוי הולם לטובת המתלוננים.

ב"כ המאשימה ציינה, כי הסיבה העיקרית שהגיעו להסדר טיעון היא חיסכון זמן שיפוטי. בתיק זה יש 59 עדי תביעה ומדובר בחיסכון ניכר. שיקולים נוספים היו קשיים ראיייתיים מסוימים אך לא מדובר בקשיים דרמטיים.

נאשם 1

7. ב"כ הנאשם הגיש סיכום מידע רפואי של אביו של נאשם 1 ואת מכתבו של מר אופיר אביקסיס, מנהל "גרעין המורים התורני", ממנו עולה, כי הוא מכיר את נאשם 1 מזה 12 שנים במסגרת השתתפותו בפעילות הגרעין. לדבריו, הוא תרם רבות לנזקקים, השתתף בפעילויות של העצמה עצמית וחינוך ילדיו חשוב לו מאוד.

8. ב"כ הנאשם 1 טען בטיעונו לעונש, כי ב"כ המאשימה טענה למתחם עונש שמתאים לעבירה של ניסיון לרצח בדרגה חמורה ולא לעבירה של חבלה בכוונה מחמירה. חלקו של נאשם 1 בביצוע העבירה הוא הנמוך ביותר והוא שיקול משמעותי בקביעת עונשו. הנאשם לא נכח פיזית בזירת העבירה, חלקו בא לידי ביטוי בשלב התכנון בלבד ואין לו חלק פיזי בביצוע העבירה או במה שקרה לאחריה. חלקו היחסי של נאשם 1 בביצוע העבירה נמצא במעגל החיצוני ביותר מבין כל הנאשמים. מעשיו הם ממש על הגבול שבין מסייע לבין מבצע בצוותא, לפיכך עונשו צריך להיות נמוך משמעותית מיתר הנאשמים והמתחם הראוי בעניינו הוא בין 15-30 חודשי מאסר.

ב"כ הנאשם 1 ציין, כי מדובר באדם שעברו הפלילי אינו מכביד. יש לו הרשעה משנת 2008, של תקיפת עובד ציבור והרשעה נוספת בגין סיוע להגרלות והימורים. מדובר באדם בן 35 שסיים שירות צבאי מלא בצנחנים, אב ל-4 ילדים, הבית שלו מתפקד בצורה נורמטיבית והוא תורם לקהילה.

ב"כ הנאשם ציין, כי באשר לנאשם 1 היו קשיים ראיייתיים משמעותיים, אך הוא קיבל החלטה לקחת אחריות ולהודות על מנת לחסוך זמן שיפוטי. בהתאם לאמור, עתר ב"כ הנאשם 1 לענישה של 18 חודשי מאסר.

נאשם 1 אמר בבית המשפט, כי הוא מצטער ושיש לו 4 ילדים קטינים בבית בני 5, 6, 9 ו-11 והוא מבקש מבית המשפט שיתחשב בו.

נאשם 2

9. ב"כ הנאשם 2 טענה בטיעונה לעונש, כי השינוי המשמעותי בעובדות כתב האישום ובהוראות החיקוק בהן הודה הנאשם, הוא על רקע קשיים ראיייתיים משמעותיים.

לטענתה, חלקו של הנאשם 2 הוא בכך שבעת האירוע הוא המתין מאות מטרים ממקום האירוע ברכב המאזדה ובכך שלאחר האירוע מילט את האחרים לכיוון צפון. למעשה, נאשם 2 קשור למעגל השלישי המרוחק מלב העבירה ולכן חלקו, בביצוע העבירה, הוא מינורי והוא גובל בחלקו של מסייע לביצוע העבירה ולא מבצע עיקרי, מכוח דיני השותפות. הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן, חסך זמן שיפוטי יקר, נטל אחריות והביע חרטה על מעשיו ויש לזקוף זאת לזכותו בגזירת הדין.

עברו הפלילי של הנאשם כולל 3 הרשעות. לא מדובר באורח חיים עברייני מכביד ממש והעבירות אינן ברף העליון של עבריינות.

מעיון בתסקיר בעניינו של נאשם 2 ניתן לראות, כי תמונת חייו קשה ביותר. לרבות, ילדותו והתבגרותו בצל אבא מכור לסמים, שריצה מאסרים ארוכים, ועם שחרורו נתגלתה אצלו מחלת הסרטן. הוריו התגרשו, הרקע הכלכלי הוא קשה. ויחד עם זאת, הנאשם עבד כדי לפרנס את משפחתו ולמעשה שימש כמבוגר האחראי על משפחתו. הנאשם שיתף בפתיחות את שירות המבחן באשר לנסיבות חייו אך התקשה לדבר בפתיחות על נסיבות ביצוע העבירה וזה הוביל את שירות המבחן להתרשם, באופן שגוי, כי היא לא לוקח אחריות על ביצוע העבירה ושהצער שהביע אינו נובע מתהליך של ביקורת ערכית ומוסרית. הנאשם סירב למסור פרטים על חלקם של נאשמים אחרים באירוע והפרטים שמסר על החלק שלו באירוע הוחסרו מהתסקיר. לטענתה, הנאשם מתחרט ומגלה אמפטיה לנזק שנגרם לקורבנות.

לטענת ב"כ הנאשם, המתחם שהציעה ב"כ המאשימה רחוק מאוד מרף הענישה המקובל ויש לגזור את עונשו של נאשם 2 בהתאם לחלקו היחסי בביצוע העבירה. עוד הוסיפה, כי ב"כ המאשימה לא הגישה תעודות רפואיות באשר לנזק שלטענה נגרם לקורבנות.

נאשם 2 אמר בבית המשפט, כי הוא מצטער על מה שעשה ומבקש שבית המשפט שיתחשב בו ויאפשר לו לפתוח דף חדש בחייו.

נאשם 3

10. מהדו"ח הסוציאלי שהוגש עולה, כי המשפחה מונה 10 נפשות והיא מוכרת למחלקת הרווחה על רקע בעיות קשות מאוד במערכת משפחתית קשה שאף הביאה להוצאת הילדים למסגרת חוץ ביתית.

11. מההערכה הפסיכולוגית שנערכה לנאשם 3 מטעמו, הערכה שבוצעה בהתבסס על שיחות בטלפון של הנאשם מהכלא עם הפסיכולוג, עולה כי הנאשם בעל הפרעת אישיות אנטי סוציאלית, חסר יכולת להסתגל להתנהגויות נורמטיביות וכתוצאה מכך חוזר על התנהגויות עברייניות. כמו כן, הוא בעל דפוסים של חוסר חרטה על מעשיו, רמאות ושקר למטרות רווח אישי, התנהגות אגרסיבית ואלימה כלפי הסובבים אותו, ללא מחשבה מוקדמת על ההשלכות של מעשיו. הפסיכולוג התרשם, כי כיום הנאשם בשל לתהליך שיקומי טיפולי ויש מקום להקל בעונשו ובתקופת מאסרו.

ב"כ המאשימה הסכימה להגשת חו"ד הנ"ל אך ציינה, כי חוות הדעת של הפסיכולוג לפיה יש לקצר את מאסרו של נאשם 3 אינה נתמכת בדבר והעובדה שמדובר בפסיכולוג אינה מלמדת, כי הוא מומחה לעניין שאלת קיצור מאסרו של הנאשם. עוד הדגישה, כי התרשמותו של הפסיכולוג מהנאשם נעשתה על בסיס שיחות טלפון ולא ברור כיצד ביסס את ממצאיו.

12. ב"כ נאשם 3 טענה בטיעוניה לעונש, כי יש לקבוע מתחם עונש הולם לאירוע כולו, ולכל נאשם בנפרד לפי מידת חלקו בנסיבות ביצוע העבירה.

עוד טענה, כי מדובר בעבירה חמורה אשר פגעה בערך חברתי חשוב, אך לא מדובר בניסיון המתה או בהמתה אלא בחבלה בכוונה מחמירה ויש להבדל זה משמעות. כמו כן, בסופו של יום החבלות שנגרמו לנפגעים הן לא חמורות, והם לא נותרו עם מום או נכות צמיתה, לא נזקקו לניתוח, וכולם שוחררו מבית החולים עוד באותו יום, ויש לתת לכך משקל בגזירת העונש.

נאשם 3 היה שותף בביצוע העבירה, הוא הודה ולקח אחריות על מעשיו, אך יחד עם זאת, הוא לא ביצע את הירי אלא היווה אמצעי מילוט. חלקו נמוך באופן משמעותי מחלקו של נאשם 4, היורה. לאור האמור, מתחם העונש ההולם לגבי נאשם 3 הוא בין 2-5 שנות מאסר. בקביעת עונשו יש לקחת בחשבון, כי מדובר בבחור בן 23, מרקע סוציאקונומי נמוך אשר הוצא למסגרות חוץ ביתיות מגיל 14, אחותו נפטרה בפתאומיות ואחות נוספת סובלת ממחלה קשה. לנאשם יש עבר פלילי והוא אף ריצה מאסרים בעבר, אך לא מדובר בביצוע עבירות חמורות ובמאסרים ארוכים. הנאשם ביצע את העבירות בגיל צעיר ויש לכך קשר לעובדה שלא חווה ילדות נורמטיבית. הנאשם הודה, חסך זמן שיפוטי יקר ולקח אחריות על מעשיו והוא כבר החל בהליך טיפולי ובשיחות פרטניות עם פסיכולוג, מיוזמתו. הנאשם אמר בבית המשפט, כי הוא מצטער על מה שעשה ומקווה שבית המשפט יאפשר לו להשתקם. נאשם 4

13. ב"כ נאשם 4 הגיש דו"ח סוציאלי מטעם מחלקת שיקום מוגבלויות של עיריית אשדוד, ממנו עולה, כי אביו של הנאשם סובל מבעיות רפואיות שונות כגון אפילפסיה, תרשת נפוצה, ועבר מספר פעמים אירוע מוחי ובשל כך מתנייד בכיסא גלגלים. אמו של הנאשם מתפקדת ברמה שכלית גבולית עקב פגיעת ראש שעברה בילדותה. היא סובלת מאפילפסיה וממום ביד שמשפיע על יכולת תפקודה. בני הזוג מתקיימים מקצבאות של הבטוח הלאומי. ב"כ הנאשם הגיש מסמכים רפואיים התומכים באמור.

ב"כ הנאשם הגיש מכתב של מפקדו של הנאשם בשירות הצבאי, מר איוון סגורסקי וכן העידו כעדי האופי, מפקדיו מהשרות הצבאי, רועי דהן, דורין וייל ומירב נפחא. לדברי עדים אלו, הנאשם היה חייל טוב, מסייע לחבריו, הוא אדם אחראי שמסייע להוריו רבות ותמיד ביצע את המוטל עליו בדרך הטובה ביותר. הם הופתעו לשמוע על מעצרו ועל העבירות החמורות המיוחסות לו שאינן מאפיינות אותו ובשיחות עימם הביע הנאשם חרטה עמוקה ובושה על מעשיו. הם סבורים שהנאשם לא ישוב להסתבך בפלילים בעתיד ויש לתת לו הזדמנות לשקם את חייו.

14. ב"כ נאשם 4 טענה בטיעוניה לעונש, כי אין ספק שמדובר בעבירה חמורה, בגינה נפגעו ערכים חשובים. נאשם 4 הוא שעשה את השימוש בנשק וירה והוא לוקח אחריות מלאה על מעשיו ומביע חרטה ובושה מלאה עליהם. שירות המבחן התרשם, כי לא מדובר בהתנהגות שנבעה מדפוס התנהגות אלימים אלא מקשיים חברתיים והראייה לכך היא העובדה שאין לו עבר פלילי. לטענתה, המתחם הראוי בעניינו של הנאשם הוא בין 3.5 לבין 7 שנות מאסר בפועל, כאשר היא סוברת שיש למקם את הנאשם סמוך לרף התחתון של המתחם, לנוכח נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. התסקיר של הנאשם הוא חיובי. מדובר בנאשם צעיר, ללא עבר פלילי, אשר תרם תרומה למדינה בשירותו הצבאי וקידם את עצמו במהלך השנים חרף המצב הסוציאקונומי שלו. שירות המבחן סבר שרמת הסיכון להישנות התנהגות עבריינית בעתיד היא בינונית וכפי שניתן לראות ממכלול הנתונים בעניינו, היא אפילו קטנה. גם בכלא הנאשם מתפקד בצורה חיובית ומבלה את מרבית הימים במדרשה ובחינוך.

עוד ציינה ב"כ הנאשם כי הנזק שנגרם כתוצאה מביצוע העבירות, אינו פציעות ברך הגבוה. נאשם 4 אמר בבית המשפט, שהוא מצטער על המעשה ומקווה להזדמנות לדרך חדשה.

דין

15. כמפורט בסעיף 40ב לחוק העונשין, "העיקרון המנחה בענישה, הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו", כאשר חומרת מעשה העבירה הינה בנסיבותיו. בדברי ההסבר להצעת החוק צוין, כי יחס הולם "מבטא את עקרון הגמול".

16. הנאשמים ביצעו עבירה חמורה מאוד. חומרתה של העבירה נעוצה בנסיבות ביצועה. הנאשמים גמרו אומר בליבם לחבול במתלונן, כאשר כל האמצעים כשרים על מנת להשיג את מטרתם, לרבות האפשרות הממשית לפגיעה קטלנית בנוסעים הנוספים ברכב ובחפים מפשע שנקלעו במקרה לזירת העבירה. העבירה בוצעה לאחר תכנון והכנה מדוקדקים, תוך כדי שימוש בנשק קטלני, המיקום שנבחר לביצוע העבירה הוא צומת סואן, בו נוסעים כלי רכב רבים, והשעה שנבחרה היא שעת בוקר בה ירה הנאשם 4 לא פחות מ- 25 כדורים ורק בנס הסתיים האירוע בלא קיפוח חיי אדם.

17. בתי המשפט חזרו לא אחת על הצורך בענישה מחמירה בעבירות אלימות, המדגישה את אלמנט ההרתעה ואת אינטרס הציבור להגנה על גופו ורכושו, בייחוד כאשר מדובר בעבירות אלימות מתוכננות שנועדו "לסגור חשבונות" בין עבריינים תוך כדי סיכון אנשים חפים מפשע. כך למשל נקבע בע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 05.08.13):

"האלימות הגואה במקומותינו אינה גזירת גורל ולא כורח המציאות. יש צורך לשנות את המאזן. במקום שאזרחים ישרים תמימי דרך יראו ויראו, יחששו לביטחונם, יהיו אלה העבריינים האלימים- בכוח ובפועל- שאימת הדין תיפול עליהם, והם יירתעו מפני שימוש בנשק קר וחם לשם חיסול חשבונות בעשיית דין עצמית. שינוי המאזן- הסבת יראת האנשים התמימים לאימת אנשי המדון- צריך להיעשות גם באכיפה ובענישה קשה".

18. במעשיהם, פגעו הנאשמים בערכים חברתיים חשובים, לרבות שלמות גופם של הקורבן, נוסעי רכבו וביטחון העוברים והשבים והנוסעים שבדרך.
19. על פי התיקון בחוק בעניין הבניית הענישה ובשים לב לעקרון הלימות הענישה, המקרה מחייב ענישה ממשית וקשה וזו גם מדיניות הענישה הנהוגה במקרים מעין אלה. עונש מאסר מוחשי נועד להעביר מסר למבצעי עבירות האלימות, כי חברה מתוקנת לא תשלים עם פתרון סכסוכים בדרך אלימה. אין מקום לעבירות אלימות בחברה ויש לעקור אותן מן השורש.
20. הנאשמים נהגו כעבריינים מאורגנים ותכננו בקפידה את ביצוע העבירה, כאשר לכל אחד מהם חלק יחסי בביצועה. הנאשמים הגיעו לזירת העבירה כאשר הם מצוידים בכיסויי פנים, כפפות ונשק M-4 שהטמינו מבעוד מועד בבור שחפרו, סמוך למקום ביצוע העבירה.
- הגם שחלקו של כל אחד מהנאשמים בתכנון העבירה, בהערכות לה והחלטה לבצעה שווה, אין לומר שחלקו היחסי של כל אחד מהנאשמים בביצוע העבירה בזירת הירי עצמה שווה לחלקו של האחר. כך למשל, חלקו של נאשם 4 שירה לפחות 25 כדורים לעבר רכבו של הקורבן, אינו שווה לחלקם של נאשמים 2 ו-3 שהמתינו במרחק מה ממקום ביצוע העבירה וסייעו במלאכת ההימלטות מהמקום, וחלקם של אלה אינו כחלקו של נאשם 1 שהיה שותף בתכנון העבירה וההחלטה על ביצועה, אך לא בביצועה בפועל ואף לא נכח פיזית במקום ביצוע העבירה.
21. החומרה המיוחדת של העבירות טמונה אף בפוטנציאל הנזק שהיה צפוי להיגרם כתוצאה מביצוע העבירה ולא רק לנזק שנגרם בפועל במהלך ביצועה. הנאשמים תכננו יחד את ביצוע העבירה, והגם שחלקם בפועל בביצוע העבירה אינו שווה, הרי שכל אחד מהם היה יכול לצפות ולשער את ההשלכות הקטלניות שעלולות להיגרם כתוצאה מביצוע העבירה ולא רק לקרבן בהינתן העובדה שהירי בוצע בצומת סואן, כאשר ביצוע עבירות מסוג זה, בנסיבות ביצוען, עלול היה לגרום למותם של אנשים רבים; ובכל הנוגע לקורבן הרי התכנון היה לפגוע בו ולשם כך בוצעה העבירה.
- מערכת אכיפת החוק נשענת על אמון הציבור בה. עבירות אלימות וקשות, כגון ירי באנשים, לאור יום במקום הומה אדם המבוצעות ע"י עבריינים אלימים במסגרת חיסולי חשבונות, לא רק מסכנות ציבור של חפים מפשע, אלא גם פוגעות באופן קשה באמון הציבור במערכת אכיפת החוק ומשליטות אווירה של פחד ותחושה של היעדר חוק וסדר. לתיקונו של נזק זה יש לשדר מסר ברור, כי לכידתם של מבצעי עבירות אלה והבאתם לדין מביאה גם לתוצאות של ענישה מחמירה גם בבתי המשפט.
- כתוצאה ממעשיהם של הנאשמים נגרמו לנוסעי הסקודה חבלות חמורות:
- א. לקורבן נגרם פצע ירי ברגלו.
- ב. גילי שאלתיאל נפצע בריססים בפניו, בבית החזה, בכתף ובזרוע שמאל, בנוסף נגרם לו שבר פתוח בברך שמאל.
- ג. דניס וטקביץ נפצע בראשו, בזרוע ימין, בחזהו הימני ובכף ידו הימנית.

22. עיינו בפסקי הדין שהוגשו לעיוננו ובהם טווח רחב של ענישה במקרים דומים וקשה לגזור מהם מדיניות ענישה נהוגה שכן זו משתנה ממקרה למקרה על פי נסיבותיו, אם כי ההתייחסות לעבירות מהסוג המתואר היא מחמירה. לאור האמור ועל פי הפסיקה הנוהגת, מדיניות הענישה הנהוגה ונסיבות האירועים, מתחמי העונש ההולם במקרה בפנינו, הינם כדלקמן:

א. לגבי נאשם 1 - בין 6 שנות מאסר ל-9 שנות מאסר.

ב. לגבי נאשמים 2 ו-3 - בין 7 שנות מאסר ל-11 שנות מאסר.

ג. לגבי נאשם 4 - בין 11 שנות מאסר ל-15 שנות מאסר.

23. אופיין העברייני הקשה של העבירות נשוא כתב האישום, מצריך לשקול במסגרת קביעת העונש המתאים לכל נאשם בתוך מתחם העונש ההולם, שיקולי "הרתעה אישית" ו"הרתעת הרבים". התעוזה בתכנון ובביצוע ירי בצומת סואן בשעות הבוקר היא "חציית קו אדום" שלא רק דורשת תגובה הולמת ומרתיעה אלא גם מעידה על מסוכנותם של מהנאשמים. כמו כן, לנאשמים 1, 2 ו-3 יש הרשעות קודמות בגין עבירות אלימות והשתתפותם בביצוע העבירות דנן מעידה על כך שאינם יראים מפני אימת הדין. בנוסף לאמור, יש להתחשב בכך שעבירה מסוג זה מטלטלת את בטחונו של הציבור והוא נושא עיניו לבית המשפט שיאכוף את שלטון החוק במדינה וירתיע עבריינים מסוג זה מלפגוע בביטחון הציבור והפרט. לפיכך, על בית המשפט להעביר מסר ברור, כי הלוקחים את החוק לידיהם ובוחרים לעשות שימוש באלימות, צפויים לעונשי מאסר כבדים, ונסיבות אישיות, קשות ככל שתהינה, לא ימנעו מבית המשפט במקרים הראויים לשלוח את העבריינים למאסר הולם.

24. הגם שככל שהעבירה חמורה יותר וצרכי ההרתעה גבוהים יותר כך פוחת המשקל של הנסיבות האישיות של הנאשמים בגזירת עונשם, עדיין יש לקחת בחשבון, במידה הנכונה, בקביעת עונשו של כל אחד מהנאשמים את הנסיבות האישיות השונות של כל אחד מהם כמו גם שיקולים נוספים לקולא. כבר נאמר על ידי בית המשפט בע"פ 7924/12 הרצריקן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 11.02.13):

"מלאכת הענישה אינה מדע מדויק. איננו עוסקים בחילוק והכפלה מתמטיים בין עונשו של נאשם אחד למשנהו, אלא בוחנים את מכלול הנסיבות והשיקולים הרלוונטיים ונותנים לכל רכיב ורכיב את משקלו הראוי. מובן שבית המשפט עורך השוואה בין נאשמים שונים, השותפים לאותו אירוע עברייני. ואולם מלאכת ענישתם אינדיבידואלית היא ונעשית על סמך שיקולים אישיים הקשורים בכל נאשם בנפרד, כגון מידת תרומתם ומהות תפקידם באירוע העברייני, נסיבותיהם האישיות, יכולתם להשתקם וכיוצא באלה שיקולים רלוונטיים לעונש. כאמור, לא מדובר בחישוב אריתמטי מדויק אלא בגיבוש תמונה כוללת, המתקבלת לגבי כל נאשם ונאשם ונסיבותיו הוא".

אנו לוקחים בחשבון לזכות הנאשמים את הודאתם בעובדות כתב האישום המתוקן שיש עמה חיסכון בזמן שיפוטי, זמן תביעה ובזמנם של העדים. עוד אנו לוקחים בחשבון את הבעת החרטה בבית המשפט, הגם שלגבי חלקם יש בנוגע לכך הסתייגות בתסקירים כפי שפורט לעיל.

עוד אנו לוקחים בחשבון את נסיבותיהם האישיות, את ההמלצות ועדויות האופי, ובין היתר:

נאשם 1

הנאשם בן 35, אב ל-4 ילדים, סיים שירות צבאי מלא בחטיבת הצנחנים. יש לו הרשעות קודמות בגין סיוע להגרלות והימורים אסורים, תקיפת עובד ציבור, איומים ותקיפה. העבירה האחרונה שביצע היא משנת 2007. מנהל "גרעין המורים התורני" כתב, כי הנאשם תרם רבות לנזקקים ומנהל בית נורמטיבי. הנאשם הביע חרטה בבית המשפט וכאמור חלקו בביצוע העבירה הוא הקטן ביותר ביחס לארבעת הנאשמים.

נאשם 2

הנאשם בן 24, רווק, סיים 10 שנות לימוד ולא התגייס לצבא. הוא נולד למשפחה קשת יום בצלו של אב מכור לסמים שניהל אורח חיים עברייני וחולה במחלת הסרטן. הנאשם הביע חרטה בבית המשפט. מנגד, מסקנת קצינת המבחן אינה חיובית בעניינו. לדבריה, הנאשם הביע עמדה מצמצמת באשר למעורבותו בפלילים וייחס את התנהגותו לגורמים חיצוניים ולנסיבות חייו שאינן תלויות בו. עוד התרשמה, כי מעורבותו בעבירה הנידונה מעידה על קשרים עם החברה העבריינית במידה רבה יותר ממה שהוא מתאר ושהוא לא לקח אחריות על מעשיו ולא הביע אמפתיה לקורבנות העבירה. קצינת המבחן ציינה, כי הבעת החרטה שהביע בפניה אינה מבטאת תחושות שנובעות מתהליך ביקורת ערכית ומוסרית.

לנאשם הרשעות קודמות בגין איומים והחזקת סכין. העבירה האחרונה שביצע הנאשם היא משנת 2009.

נאשם 3

הנאשם בן 23. מהדו"ח הסוציאלי של משפחתו עולה, כי גדל במשפחה קשת יום והוצא למסגרות חוץ ביתיות. ב"כ הנאשם הגיש הערכה פסיכולוגית בעניינו המבוססת על שיחות טלפון שקיים עם פסיכולוג, לפיה הנאשם בעל הפרעת אישיות אנטי סוציאלית, בעל דפוסים של חוסר חרטה על מעשיו, התנהגותו אגרסיבית ואלימה כלפי הסובבים אותו, ללא מחשבה מוקדמת על ההשלכות של מעשיו. לטענת הפסיכולוג, הנאשם בשל כעת להליך טיפולי, אך לא ברור מדוע המליץ הפסיכולוג לקצר את מאסרו ולחול"ד זו המבוססת על שיחות טלפון משקל נמוך בשיקולונו. לנאשם הרשעות קודמות ב-4 תיקי בית משפט, מתוכם שלושה בבית משפט לנוער. העבירה האחרונה שביצע הנאשם, היא משנת 2012. הנאשם הביע חרטה בבית המשפט.

נאשם 4

הנאשם בן 22, רווק. הוריו חולים והוא לקח על עצמו את הטיפול בהם מגיל צעיר. קצינת המבחן התרשמה בעניינו, כי הבסיס לביצוע העבירות אינו אלימות מושרשת אלא קשיים חברתיים וקשיים בהצבת גבולות. להערכתה הוא לוקח אחריות על ביצוע העבירות ומבטא שאיפה לנהל אורח חיים תקין ומוטיבציה להשתלב בהליך טיפולי. יחד עם זאת, לאור חומרת העבירות היא המליצה על ענישה מוחשית של מאסר בפועל.

3 עדי אופי, שהכירו את הנאשם במסגרת הצבא, העידו לטובתו בבית המשפט ומפקדו אף כתב מכתב בעניינו. כולם ציינו שלא מדובר במעשה שאופייני לאורח חייו ואמרו שהנאשם הביע בפניהם חרטה על מעשיו.
25. לאור כל האמור, לאחר ששמענו את התובעת, את ב"כ הנאשמים, את עדי האופי והנאשמים, עיינו בתסקירים של הנאשמים שלגביהם הוגשו וביתר הראיות, לאור חומרת העבירה, חלקו היחסי של כל אחד מהם בביצועה, נסיבותיה ונסיבות חייו האישיות של כל אחד מהנאשמים אנו דנים את הנאשמים לעונשים הבאים:

א. הנאשם 1

1. 7 שנות מאסר לריצוי בפועל מיום מעצרו. 03.07.13

2. 18 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו מהכלא עבירה מן העבירות בהן הורשע בתיק זה או עבירת אלימות מסוג פשע.

3. פיצוי בסך 7,000 ₪ לכל אחד מהנפגעים- ובסה"כ 21,000 ש"ח.

ב. הנאשם 2

1. 9 שנות מאסר לריצוי בפועל מיום מעצרו. 04.07.13

2. 18 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו מהכלא עבירה מן העבירות בהן הורשע בתיק זה או עבירת אלימות מסוג פשע.

3. פיצוי בסך 7,000 ₪ לכל אחד מהנפגעים- ובסה"כ 21,000 ש"ח.

ג. הנאשם 3

1. 9 שנות מאסר לריצוי בפועל מיום מעצרו. 04.07.13

2. 18 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו מהכלא עבירה מן העבירות בהן הורשע בתיק זה או עבירת אלימות מסוג פשע.

3. פיצוי בסך 7,000 ₪ לכל אחד מהנפגעים- ובסה"כ 21,000 ש"ח.

ד. הנאשם 4

1. 12 שנות מאסר לריצוי בפועל מיום מעצרו. 04.07.13

2. 18 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו מהכלא עבירה מן העבירות בהן הורשע בתיק זה או עבירת אלימות מסוג פשע.

3. פיצוי בסך 7,000 ₪ לכל אחד מהנפגעים- ובסה"כ 21,000 ש"ח.

התביעה תמסור למזכירות בתוך 7 ימים את פרטי הנפגעים.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"ז תמוז תשע"ד, 15 יולי 2014, במעמד הצדדים.